

2021

Konstaterade fall av dödligt våld

En granskning av anmält dödligt våld 2021

Brå – kunskapscentrum för rättsväsendet

Myndigheten Brå verkar för att brottsligheten minskar och tryggheten ökar i samhället. Det gör vi genom att ta fram fakta och sprida kunskap om brottslighet, brottsbekämpning och brottsförebyggande arbete, till i första hand regeringen och myndigheter inom rättsväsendet.

Publikationen finns som pdf på www.bra.se. På begäran kan Brå ta fram ett alternativt format. Frågor om alternativa format skickas till tillgangligt@bra.se

Vid citat eller användande av tabeller, figurer och diagram ska källan Brå anges. För att återge bilder, fotografier och illustrationer krävs upphovspersonens tillstånd.

urn: nbn: se: bra-1027

© Brottsförebyggande rådet 2022
Enheten för rättsstatistik

Omslagsillustration: Susanne Engman

Produktion: Brottsförebyggande rådet, Box 1386, 111 93 Stockholm

Telefon 08-527 58 400, e-post info@bra.se, www.bra.se

Denna publikation kan laddas ner från Brås webbplats www.bra.se/publikationer.

Innehållsförteckning

Sammanfattning.....	3
Huvudresultat för 2021	4
Inledning.....	6
Tolkning av statistiken.....	7
Begrepp och definitioner.....	8
Resultat.....	9
Nivån och utvecklingen av det dödliga våldet.....	9
Det dödliga våldet i andra studier	17
Övriga resultat från granskningen 2021.....	18
Källor till granskningen av brottsanmälningarna.....	19
Beskrivning av statistiken	22
Statistikens ändamål.....	22
Statistikens innehåll.....	23
Insamling och bearbetning.....	25
Kvalitet.....	28
Jämförbarhet över tid	29

Sammanfattning

I den officiella statistiken över konstaterade fall av dödligt våld ingår samtliga fall som anmäls som mord, dråp, barnadråp, vållande till annans död och terroristbrott under ett kalenderår, och där det kunnat konstateras att dödligt våld med stor sannolikt var dödsorsaken. Med antalet fall avses här antalet offer. Statistiken har tagits fram sedan 2002 i syfte att redovisa tillförlitliga uppgifter om nivån och utvecklingen av det anmälda dödliga våldet i Sverige. Den utgör ett viktigt komplement till anmälningsstatistiken, där uppgifterna om dödligt våld är överskattade på grund av att de även inkluderar polisanmälda händelser som efter utredning visar sig vara annat än brott, exempelvis självmord, olyckor eller naturlig död. Statistiken är deskriptiv och ger inga fördjupade förklaringar till förändringar i nivå och struktur över tid. En mer detaljerad beskrivning av statistiken ges i kapitlet Beskrivning av statistiken.

Redovisningsåret 2021 präglad av pandemin

Pandemin har präglat det svenska samhället, med regler och rekommendationer om social distansering, sedan mars 2020, vilket lett till generellt minskad rörelse och aktivitet hos befolkningen. Med utgångspunkt i att pandemin inneburit att vissa aktiviteter i samhället minskat, skulle även brottsligheten generellt sett kunna förväntas minska. Men situationen kan också tänkas leda till öknings inom vissa delar av brottsligheten, exempelvis brott mellan närstående i hemmen, vilket kan påverka den registrerade brottsligheten. Situationen har också haft en inverkan på de brottsutredande myndigheternas verksamhet, där ett minskat tryck på viss verksamhet har frigjort resurser som tillfälligt styrts om till bland annat yttre tjänst och utredningsarbete. Under perioden april 2020 – november 2021 genomförde Brå därför översiktliga genomgångar av statistiken över anmälda brott för att belysa eventuella konsekvenser av pandemisituationen på den registrerade brottsligheten. Dessa genomgångar finns tillgängliga på Brås webbplats www.bra.se.

Eftersom statistiken som presenteras här är deskriptiv görs det ingen fördjupad analys av huruvida pandemin haft någon inverkan på det dödliga våldet i samhället och därmed på statistiken. Sett till resultaten finns det dock inga tydliga indikationer på att antalet konstaterade fall av dödligt våld skulle ha påverkats av pandemin, även om det inte kan uteslutas att det är så.

Huvudresultat för 2021

- År 2021 konstaterades 113 fall av dödligt våld i Sverige, vilket var en minskning med 11 fall jämfört med 2020.
- Under de senaste fem åren (2017–2021) har antalet fall av dödligt våld fluktuerat mellan 108 och 124 fall per år. Det är en högre nivå jämfört med tidigare år (2002–2016), som utmärks av större variationer, med mellan 68 och 112 fall per år.

Dödligt våld relaterat till kön och ålder

- Av de konstaterade fallen av dödligt våld 2021 var offret en kvinna eller flicka i 24 fall (1 fall färre än 2020), och en man eller pojke i 89 fall, vilket var 10 fall färre jämfört med 2020.
- Andelen kvinnor och flickor som föll offer för dödligt våld 2021 uppgick till 21 procent. För män och pojkar var andelen 79 procent. Motsvarande fördelning 2020 var 20 respektive 80 procent.
- Merparten av det dödliga våldet, 95 procent (107 fall), drabbade personer som var 18 år eller äldre. Resterande 5 procent (6 fall) avsåg personer under 18 år. Av de vuxna dödsoffren var 24 kvinnor och 83 män, och samtliga av de under 18 år var pojkar.

Dödligt våld relaterat till folkmängden

- Relaterat till folkmängden uppgick antalet konstaterade fall av dödligt våld 2021 till 1,08 fall per 100 000 invånare. Antalet fall med kvinnliga offer var 0,46 per 100 000 kvinnliga invånare, och antalet med manliga offer 1,70 per 100 000 manliga invånare.
- För perioden 2012–2021 har det totala antalet konstaterade fall av dödligt våld relaterat till folkmängden varierat mellan 0,71 och 1,20 fall per 100 000 invånare.

Dödligt våld mot en närstående i en parrelation

- Offer och förövare var eller hade varit närstående genom en parrelation i 19 av de konstaterade fallen av dödligt våld 2021, och de utgjorde 17 procent av samtliga konstaterade fall av dödligt våld. Jämfört med 2020 var det 2 fall fler.
- Antalet fall av dödligt våld mot kvinnor i en parrelation 2021 uppgick till 15 fall, vilket var 2 fall fler än 2020. För manliga offer i

en parrelation uppgick antalet till 4 fall, vilket var oförändrat jämfört med 2020. Andelen fall i en parrelation med kvinnligt offer motsvarade nästan två tredjedelar (63 %) av samtliga konstaterade fall av dödligt våld mot kvinnor, medan motsvarande andel för män i en parrelation var 4 procent.

Dödligt våld med användning av skjutvapen

- År 2021 användes skjutvapen i 45 fall av dödligt våld, vilket var 3 fall färre än 2020. Andelen fall där skjutvapen använts uppgick till 40 procent av samtliga konstaterade fall av dödligt våld 2021. Motsvarande andel 2020 var 39 procent.
- I de flesta fall där skjutvapen användes under 2021 var offret en man eller pojke (43 fall, motsvarande 96 %), och i övriga 2 fall var offret en kvinna. För åren 2012–2021 har andelen manliga offer där skjutvapen använts fluktuerat mellan 82 och 98 procent.

Dödligt våld i polisregionerna

- Av de konstaterade fallen av dödligt våld 2021 anmäldes 71 procent i storstadsregionerna Stockholm, Väst och Syd. Motsvarande andel 2020 var 69 procent. Andelen har varierat mellan 64 och 75 procent under 2015–2021.
- Med undantag för polisregionerna Bergslagen (+ 3 fall) och Öst (+ 1 fall) hade samtliga övriga polisregioner färre fall 2021 jämfört med 2020.
- Av de 45 fallen av dödligt våld där skjutvapen användes 2021 skedde drygt hälften i polisregion Stockholm (23 fall), vilket var på samma nivå som 2020.

Inledning

Statistiken över antalet anmälda brott som avser fullbordade mord, dråp, barnadrap eller vållande till annans död ger en överskattad bild av det faktiska antalet fall av dödligt våld. I den statistiken redovisas nämligen samtliga anmälda händelser med dödlig utgång där det funnits anledning att utreda om dödligt våld kan ha varit dödsorsaken.¹ Många av dessa händelser visar sig efter utredning handla om något annat än dödligt våld, till exempel självmord, olyckor eller naturlig död. Det händer även att flera brottsanmälningar upprättas för ett och samma fall av misstänkt dödligt våld, vilket innebär att statistiken över anmälda brott kan innehålla dubletter. Vidare förekommer det att försök, förberedelse eller stämpling till mord eller dråp felaktigt registreras som fullbordade mord eller dråp. I anmälningsstatistiken ingår även dödligt våld som begåtts utomlands, men som anmälts i Sverige.

Skillnaden mellan antalet anmälda brott och konstaterade fall av dödligt våld har ökat över tid.² Det kan bland annat förklaras av att de manuella kontrollerna av brottsanmälningarna förändrats sedan polisen införde ett digitalt ärendehanteringssystem för registrering av brottsanmälningar i början av 1990-talet. Sammantaget innebär ovan nämnda omständigheter att statistiken över anmälda brott är olämplig att använda som mått på det faktiska dödliga våldet, vad gäller både omfattning och utveckling.

Det finns ett stort allmänt intresse av tillförlitlig information om det dödliga våldet i Sverige. Brottsförebyggande rådet (Brå) tar därför sedan 2002 årligen fram denna statistik över konstaterat dödligt våld som anmälts under redovisningsåret. För att kunna presentera en tillförlitlig statistik granskar myndigheten samtliga anmälningar om dödligt våld som registrerats hos polis och åklagare under ett kalenderår.

Resultatet från granskningen som presenteras här utgör en del av den officiella kriminalstatistiken och bygger på den information som fanns tillgänglig fram till mitten av mars 2022, det vill säga året efter redovisningsårets slut.

---

¹ Se "Polismyndighetens riktlinjer om åtgärder vid dödsfall som kan ha orsakats av yttre påverkan m.m.". PM 2018:14, Saknr. 414.

² Sedan granskningarna startade 2002 har andelen konstaterade fall av dödligt våld minskat från hälften till omkring en fjärdedel av samtliga anmälda brott rörande dödligt våld.

Tolkning av statistiken

Vid tolkning av statistiken över konstaterade fall av dödligt våld, tänk på följande:

Statistiken består av de fall av dödligt våld som upptäckts, anmälts till och registrerats av de brottsutredande myndigheterna. I statistiken ingår endast fall där gärningen har begåtts i Sverige.

Med fall avses här unika individer som fallit offer för dödligt våld. En händelse kan resultera i flera dödsfall, och då redovisas vart och ett av fallen separat i statistiken.

Statistiken redovisar konstaterade fall av dödligt våld, det vill säga dödsfall där det utifrån de brottsutredande myndigheternas beslut om de anmälda brotten och annan kompletterande information har kunnat fastslås att det med stor sannolikhet är våld som är dödsorsaken. Dödsfall där det av olika skäl inte är möjligt att avgöra om de beror på dödligt våld eller ej redovisas som oklara fall i statistiken.

Statistiken utgår från registreringsdatumet för anmälan, och periodiseringen för statistiken är 1 januari–31 december för redovisningsåret. Det innebär att den i enstaka fall kan innehålla dödsfall där brottstidpunkten ligger före redovisningsåret. Tidigare registrerade fall, så kallade cold cases, som omregistrerats i systemen räknas dock inte in i statistiken.

Statistiken utgår från brott som under det aktuella året registrerats som fullbordade mord, dråp, barnadråp, vållande till annans död eller terroristbrott. Den omfattar inte andra typer av brott som eventuellt blir omrubricerade till dödligt våld efter att statistiken har tagits fram.

Statistiken baseras på information i olika dokument som samlas in från de brottsutredande myndigheterna (anmälningar, slutredovisningsuppgift, domar m.m.) och på muntliga eller skriftliga kontakter med utredare och åklagare. Granskningen avgränsas till den information som finns tillgänglig vid tidpunkten för statistikens framställning. Omständigheter som framkommer därefter, och som skulle kunna påverka bedömningen av ärendena, kommer således inte med i statistiken.

Då statistiken om dödligt våld består av små tal, i synnerhet när den delas upp på underliggande variabler (exempelvis kön, region eller om skjutvapen använts) ska tolkning av förändringar för enskilda år göras med försiktighet.

Begrepp och definitioner

I statistiken över konstaterade fall av dödligt våld används följande begrepp:

Med *dödligt våld* avses i denna rapport fullbordade mord, dråp, barnadråp, vållande till annans död genom misshandel eller terroristbrott som orsakat dödsoffer. Fall som av rättsväsendet bedömts vara nödvärn ingår inte.

Med *konstaterade fall* avses anmälda brott om dödligt våld (dödsfall) där man kunnat konstatera att det med stor sannolikhet är dödligt våld som är dödsorsaken.

Ett *fall* avser en unik individ som fallit offer för dödligt våld.

Kön avser offrets juridiska kön.

Ålder avser offrets ålder vid brottstidpunkten och redovisas i två klasser: under 18 år respektive 18 år eller äldre.

Fall med *närstående i parrelation* avser fall där offer och förövare antingen var närstående genom en parrelation vid tidpunkten för brottet eller tidigare har haft en sådan parrelation. Med parrelation avses både heterosexuella och samkönade relationer mellan personer (med eller utan barn) som är eller har varit gifta, sammanboende eller särboende, alternativt är eller har varit i uttalade relationer som flickvänner eller pojkvänner.

Polisregion avser den geografiska placeringen av de enheter inom myndigheterna som utreder ärendet, enligt Polismyndighetens och Åklagarmyndighetens regionindelning. I de flesta fall utreds anmälningar om mord och dråp i den region där brottet har begåtts.

För en mer detaljerad beskrivning av statistiken, se kapitlet Beskrivning av statistiken.

Resultat

Här redovisas huvudresultaten från statistiken över konstaterade fall av dödligt våld 2021. Först redovisas nivån på och utvecklingen av konstaterade fall av dödligt våld, totalt samt fördelat på kön och ålder. Sedan redovisas resultaten för dödligt våld per 100 000 invånare i befolkningen, mot närstående i parrelationer, med användning av skjutvapen samt dödligt våld i polisregionerna. Därefter redovisas resultat från andra studier om dödligt våld. Avslutningsvis redovisas övriga resultat från granskningen, bland annat det totala antalet händelser som anmäldes som dödligt våld under året och vilka källor som ligger till grund för resultatet. Statistiken är deskriptiv och ger inga fördjupade förklaringar till förändringar i nivå eller struktur över tid. En mer detaljerad beskrivning av statistiken ges i kapitlet Beskrivning av statistiken.

Nivån på och utvecklingen av det dödliga våldet³

Under 2021 anmäldes och registrerades 413 händelser som fullbordade mord, dråp eller barnadråp, varav merparten efter utredning visade sig avse annat än dödligt våld (se avsnittet Övriga resultat från granskningen 2021). I Brås granskning konstaterades 113 fall av dödligt våld 2021, vilka utgjorde 27 procent av samtliga händelser som anmäldes som mord, dråp eller barnadråp under året.⁴ Antalet konstaterade fall av dödligt våld var 11 färre 2021 jämfört med 2020, då antalet uppgick till 124 fall.

År 2021 kunde 6 fall av dödligt våld knytas till 3 händelser med fler än ett dödsoffer, vilket var på samma nivå som 2020.

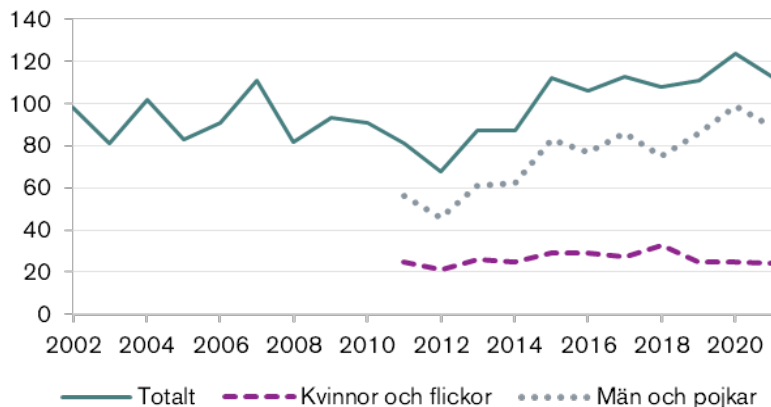
Sedan 2002, då Brå började ta fram statistiken, har nivån på antalet konstaterade fall av dödligt våld varierat mellan 68 och 124 fall per år. Sedan 2015 har antalet fall av dödligt våld fluktuerat kring en högre nivå än tidigare år.

---

³ I text och tabeller är samtliga procenttal avrundade till heltal, så 12,2 procent blir till exempel 12 procent och 10,6 procent blir 11 procent. Alla beräkningar och uppgifter som utgör underlag till figurer baseras dock på ej avrundade siffror. För exakta sifferuppgifter, se de grundtabeller som finns på statistiksidorna på bra.se.

⁴ Eftersom mord ingår i lagen om straff för terroristbrott (2003:148, 2 §) har dessutom samtliga anmälningar om terroristbrott granskats. Även samtliga anmälda brott om vållande till annans död (ej i samband med arbetsplatsolycka eller i trafiken) har granskats för att fånga upp eventuella ärenden gällande misshandel med dödlig utgång.

Figur 1. Antal konstaterade fall av dödligt våld, totalt och uppdelat på brottsoffrens kön 2002–2021. Uppgift om kön finns tillgänglig från 2011.

Sett till hela den period då statistiken har tagits fram (2002–2021) har antalet konstaterade fall av dödligt våld legat på i genomsnitt 97 fall per år. Antalet fall av dödligt våld har tidigare år uppvisat relativt stora variationer från ett år till ett annat, och därför redovisas även det genomsnittliga antalet för femårsperioder. Den första perioden (2002–2006) var antalet i genomsnitt 91 fall, för att sedan öka till 92 fall för de två efterkommande perioderna (2007–2011 och 2012–2016). För den senaste femårsperioden (2017–2021) har nivån legat på i genomsnitt 114 fall per år (tabell 1).

Tabell 1. Genomsnittligt antal fall under femårsperioder 2002–2021.

År	Totalt	Kvinnor och flickor	Män och pojkar
2002–2006	91	.	.
2007–2011	92	.	.
2012–2016	92	26	66
2017–2021	114	27	87

Av samtliga 113 fall av dödligt våld 2021 var offret av kvinnligt kön i 24 fall och av manligt kön i 89 fall. Jämfört med 2020 var det 1 fall färre med kvinnligt offer, och 10 fall färre med manligt offer.

Merparten av det dödliga våldet 2021 drabbade personer som var 18 år eller äldre vid brottstillfället (107 fall, motsvarande 95 %). Resterande 6 fall avsåg offer under 18 år.

Av de dödsoffer som var 18 år eller äldre avsåg 24 fall kvinnor och 83 fall män. Motsvarande utfall för 2020 var 23 kvinnor och 89 män. För de fall av dödligt våld där offren var under 18 år, var samtliga pojkar (tabell 2a, 2b och 2c).

Tabell 2a. Antal konstaterade fall av dödligt våld, totalt och uppdelat på brottsoffrens kön och ålder, 2012–2021 (ålder från och med 2018).

	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Totalt antal dödsoffer	67	87	87	112	106	113	108	111	124	113
Antal kvinnliga dödsoffer	21	26	25	29	29	27	33	25	25	24
Antal flickor under 18 år	.	.	.	.	.	.	4	2	2	0
Antal kvinnor, 18 år eller äldre	.	.	.	.	.	.	29	23	23	24
Antal manliga dödsoffer	46	61	62	83	77	86	75	86	99	89
Antal pojkar under 18 år	.	.	.	.	.	.	3	9	10	6
Antal män, 18 år eller äldre	.	.	.	.	.	.	72	77	89	83

Tabell 2b. Konstaterade fall av dödligt våld fördelat på brottsoffrens kön i procentandelar, 2012–2021.

	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Andel kvinnliga dödsoffer	31 %	30 %	29 %	26 %	27 %	24 %	31 %	23 %	20 %	21 %
Andel manliga dödsoffer	69 %	70 %	71 %	74 %	73 %	76 %	69 %	77 %	80 %	79 %
Summa	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %

Tabell 2c. Konstaterade fall av dödligt våld fördelat på brottsoffrens ålder i procentandelar, 2018–2021.

	2018	2019	2020	2021
Andel dödsoffer, under 18 år	6 %	10 %	10 %	5 %
Andel dödsoffer, 18 år eller äldre	94 %	90 %	90 %	95 %
Summa	100 %	100 %	100 %	100 %

Dödligt våld i relation till befolkningen

I relation till 100 000 invånare i befolkningen⁵ konstaterades 1,08 fall av dödligt våld 2021, vilket var något lägre än 2020 (1,20). För perioden 2012–2021 har det totala antalet konstaterade fall av dödligt våld relaterat till folkmängden varierat mellan 0,71 och 1,20 fall per 100 000 invånare.

År 2021 uppgick antalet kvinnliga offer för dödligt våld till 0,46 per 100 000 kvinnliga invånare, vilket var något lägre jämfört med 2020 (0,49). Motsvarande antal för manliga offer var 1,70 per 100 000 manliga invånare, vilket var lägre än 2020 (1,90).

Under perioden 2012–2021 har antalet kvinnliga offer per 100 000 invånare varierat mellan 0,44 fall som lägst och 0,65 som högst. För manliga offer per 100 000 invånare har variationen legat mellan 0,97 och 1,90 fall (tabell 3).

⁵ Beräkningen är baserad på medelfolkmängden i Sverige. Källa: Statistiska centralbyrån.

Tabell 3. Antal konstaterade fall av dödligt våld per 100 000 i befolkningen, totalt och uppdelat på dödsoffrens kön för 2012–2021.

År	Totalt antal dödsoffer per 100 000 invånare	Antal kvinnliga dödsoffer per 100 000 kvinnliga invånare	Antal manliga dödsoffer per 100 000 manliga invånare
2012	0,71	0,44	0,97
2013	0,91	0,54	1,27
2014	0,90	0,52	1,28
2015	1,14	0,59	1,69
2016	1,07	0,59	1,55
2017	1,12	0,54	1,70
2018	1,06	0,65	1,47
2019	1,08	0,49	1,66
2020	1,20	0,49	1,90
2021	1,08	0,46	1,70

Dödligt våld mot närstående i parrelation

Från och med redovisningsåret 2017 redovisas antalet konstaterade fall av dödligt våld där offer och förövare var närstående genom en parrelation eller hade haft en sådan relation före brottstidpunkten (för detaljerad information, se kapitlet Beskrivning av statistiken).

Under 2021 konstaterades 19 fall av dödligt våld där offer och förövare hade en parrelation vid tidpunkten för brottet eller tidigare, motsvarande 17 procent av samtliga fall av dödligt våld för 2021, vilket var något högre jämfört med 2020 (17 fall, motsvarande 14 procent).

Antalet fall av dödligt våld mot kvinnor där offret och förövaren var eller hade varit i en parrelation uppgick till 15 fall 2021, motsvarande nästan två tredjedelar (63 %) av samtliga fall av dödligt våld mot kvinnor under året. Dödligt våld mot män i en parrelation uppgick till 4 fall 2021, vilket motsvarade 4 procent av samtliga fall av dödligt våld mot män (tabell 4a och 4b).

Tabell 4a. Antal konstaterade fall av dödligt våld i närstående parrelation mellan offer och förövare, totalt och uppdelat på offrets kön för 2017–2021.

År	Närstående i parrelation, totalt	Närstående i parrelation, kvinnligt dödsoffer	Närstående i parrelation, manligt dödsoffer
2017	11	10	1
2018	26	22	4
2019	18	16	2
2020	17	13	4
2021	19	15	4

Tabell 4b. Procentuell andel dödligt våld i närstående parrelation av totalt antal konstaterade fall av dödligt våld, totalt och uppdelat på offrens kön 2017–2021.

År	Andel dödsoffer i närstående parrelation av totalt antal dödsoffer	Andel kvinnliga dödsoffer i närstående parrelation av totalt antal kvinnliga dödsoffer	Andel manliga dödsoffer i närstående parrelation av totalt antal manliga dödsoffer
2017	10 %	37 %	1 %
2018	24 %	67 %	5 %
2019	16 %	64 %	2 %
2020	14 %	52 %	4 %
2021	17 %	63 %	4 %

I tolkningen av resultaten bör man tänka på att det inte är ovanligt att antalsmässigt små kategorier uppvisar ganska stora procentuella variationer från ett år till ett annat. Mot bakgrund av att resultaten kan variera, och uppgifterna om huruvida offer och förövare varit närstående i en parrelation endast finns framtagna för fem år, är det ännu för tidigt att uttala sig om utvecklingen. Jämförelser kan dock med viss försiktighet göras med de fördjupade studier av dödligt våld som Brå återkommande genomför. Enligt dessa studier låg antalet fall av dödligt våld i nära relation under en lång period (hela 90-talet och större delen av 00-talet) på i genomsnitt 20 fall per år, för att sedan minska till i genomsnitt 16 fall per år under 2008–2017.⁶

Dödligt våld och användning av skjutvapen

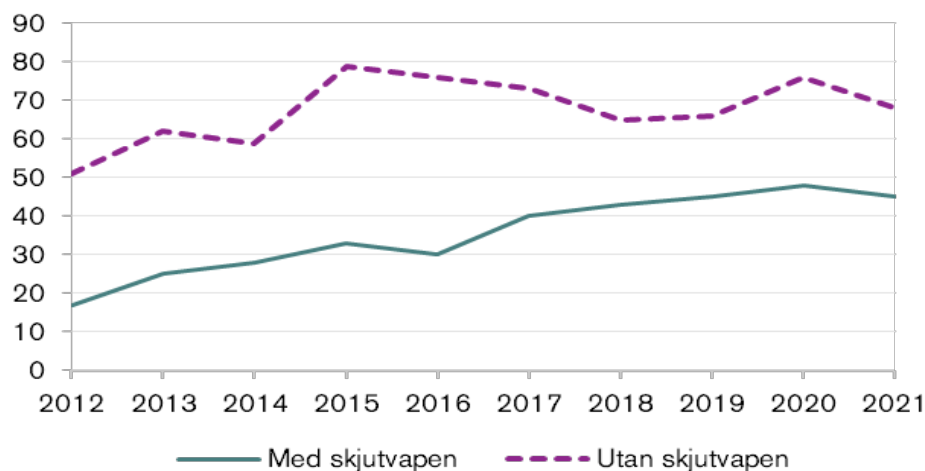
År 2021 användes skjutvapen i 45 fall av dödligt våld, vilket var 3 fall färre än 2020. Resterande 68 fall begicks utan skjutvapen, vilket var 8 fall färre än 2020.

Skjutvapen användes i 40 procent av de konstaterade fallen av dödligt våld 2021, vilket var något högre jämfört med 2020 (39 %).

Under den senaste tioårsperioden har antalet konstaterade fall av dödligt våld där skjutvapen använts ökat, från 17 fall 2012 till 45 fall 2021 (figur 2).

⁶ Se Rapport 2020:6 Dödligt våld i Sverige 1990–2017, vilken finns tillgänglig på bra.se.

Figur 2. Antal fall av dödligt våld med och utan användning av skjutvapen, 2012–2021

Av samtliga fall där skjutvapen användes 2021 var dödsoffret en man eller pojke i 43 fall (96 %) och en kvinna eller flicka i 2 fall (4 %). Motsvarande fördelning 2020 var 41 fall (85 %) med manligt offer och 7 fall (15 %) med kvinnligt offer. För perioden 2012–2021 har antalet manliga offer varierat mellan 14 och 43 per år, och för kvinnliga offer mellan 1 och 7 per år (tabell 5).

Tabell 5. Antal konstaterade fall av dödligt våld uppdelat på om skjutvapen använts eller ej och på offrets kön, 2012–2021.

	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Totalt antal dödsoffer	68	87	87	112	106	113	108	111	124	113
Med skjutvapen	17	25	28	33	30	40	43	45	48	45
Med skjutvapen, kvinnligt dödsoffer	3	4	3	2	2	1	1	5	7	2
Med skjutvapen, manligt dödsoffer	14	21	25	31	28	39	42	40	41	43
Utan skjutvapen	51	62	59	79	76	73	65	66	76	68
Utan skjutvapen, kvinnligt dödsoffer	18	22	22	27	27	26	32	20	18	22
Utan skjutvapen, manligt dödsoffer	32	40	37	52	49	47	33	46	58	46

Nivån på och utveckling av det dödliga våldet i polisregionerna

Nedan redovisas nivå på och utveckling av de konstaterade fallen av dödligt våld i polisregionerna⁷. Sedan den 1 januari 2015 är Polismyndigheten indelad i sju regioner, i stället för den tidigare uppdelningen i 21 länspolismyndigheter. Det innebär att statistiken över anmälda brott, och därmed också statistiken över konstaterade fall av dödligt våld, från och med 2015 baseras på de nya polisregionerna. För mer information, se avsnittet Regional fördelning under Statistikens innehåll.

⁷ Konstaterade fall av dödligt våld uppdelat efter polisregion baseras på vilken handläggande enhet som senast hanterade utredningen.

På regional nivå skedde det vissa förändringar av antalet konstaterade fall av dödligt våld 2021 jämfört med 2020. Undantaget polisregionerna Bergslagen (+ 3 fall) och Öst (+ 1 fall) hade samtliga övriga polisregioner färre fall 2021 jämfört med 2020 (tabell 6).

Tabell 6. Antal konstaterade fall av dödligt våld, totalt och per polisregion, 2012–2021.
För 2012–2014 har länen summerats ihop till respektive region.

År	Hela landet	Region Nord	Region Mitt	Region Stockholm	Region Öst	Region Väst	Region Syd	Region Bergslagen
2012	68	5	4	18	5	10	21	5
2013	87	3	9	25	9	24	12	5
2014	87	5	8	25	5	14	20	10
2015	112	10	5	27	11	34	18	7
2016	106	2	13	26	10	17	30	8
2017	113	5	9	50	5	18	17	9
2018	108	4	10	28	10	24	24	8
2019	111	11	14	34	7	18	19	8
2020	124	10	9	45	13	21	19	7
2021	113	8	5	41	14	17	18	10

Av de 113 konstaterade fallen av dödligt våld 2021 härrörde 76 fall från polisens storstadsregioner (Stockholm, Väst och Syd), vilket motsvarade 67 procent av samtliga fall för året. Storstadsregionernas andel för 2020 var 69 procent.

Antalet manliga dödsoffer i storstadsregionerna (Stockholm, Väst och Syd) uppgick 2021 totalt till 60 fall, vilket var 8 fall färre jämfört med 2020. Motsvarande utfall för kvinnliga dödsoffer i storstadsregionerna 2021 var 16 fall (-1 fall) (tabell 7).

Tabell 7. Antal konstaterade fall av dödligt våld fördelat på polisens storstadsregioner (Stockholm, Väst och Syd) och övriga polisregioner samt på brottsoffrens kön, 2015–2021.

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Hela landet, totalt	112	106	113	108	111	124	113
Storstadsregioner	79	73	85	76	71	85	76
Storstadsregioner, kvinnliga dödsoffer	13	17	16	23	15	17	16
Storstadsregioner, manliga dödsoffer	66	56	69	53	56	68	60
Övriga polisregioner	33	33	28	32	40	39	37
Övriga polisregioner, kvinnliga dödsoffer	16	12	11	10	9	8	8
Övriga polisregioner, manliga dödsoffer	17	21	17	22	31	31	29

Antalet fall av dödligt våld per 100 000 invånare låg 2021 på 1,1 för hela landet, och variationen på regionnivå låg mellan 0,5 (polisregion Mitt) och 1,6 (polisregion Stockholm). Nivåerna i respektive polisregion har dock varierat relativt mycket mellan åren (tabell 8).

Tabell 8. Antal konstaterade fall av dödligt våld per 100 000 invånare, totalt och per polisregion, 2012–2021.

År	Hela landet	Region Nord	Region Mitt	Region Stockholm	Region Öst	Region Väst	Region Syd	Region Bergslagen
2012	0,7	0,6	0,5	0,8	0,5	0,5	1,1	0,6
2013	0,9	0,3	1,0	1,1	0,9	1,3	0,7	0,6
2014	0,9	0,6	0,9	1,1	0,5	0,7	1,1	1,2
2015	1,1	1,1	0,6	1,2	1,0	1,7	1,0	0,8
2016	1,1	0,2	1,4	1,1	0,9	0,9	1,6	0,9
2017	1,1	0,6	1,0	2,1	0,4	0,9	0,9	1,0
2018	1,1	0,4	1,1	1,2	0,9	1,2	1,2	0,9
2019	1,1	1,2	1,5	1,4	0,6	0,9	1,0	0,9
2020	1,2	1,1	0,9	1,8	1,1	1,0	1,0	0,8
2021	1,1	0,9	0,5	1,6	1,2	0,8	0,9	1,1

Användning av skjutvapen i polisregionerna

Av de 45 fallen av dödligt våld där skjutvapen användes 2021 skedde merparten i region Stockholm (23 fall).

Jämfört med 2020 var det dödliga våldet med skjutvapen oförändrat i storstadsregionerna Stockholm och Malmö under 2021, samtidigt som Väst hade 1 fall färre. I övriga polisregioner sammantaget minskade antalet med 2 fall jämfört med 2020 (tabell 9a och 9b).

Tabell 9a. Antal konstaterade fall av dödligt våld med användande av skjutvapen, totalt och fördelat på storstadsregionerna och övriga polisregioner, 2012–2021.

År	Med skjutvapen, Region Stockholm	Med skjutvapen, Region Väst	Med skjutvapen, Region Syd	Med skjutvapen, övriga regioner	Med skjutvapen, totalt
2012	3	2	9	3	17
2013	7	9	2	7	25
2014	10	5	4	9	28
2015	10	12	9	2	33
2016	10	5	11	4	30
2017	19	5	10	6	40
2018	11	9	13	10	43
2019	18	3	11	13	45
2020	23	4	6	15	48
2021	23	3	6	13	45

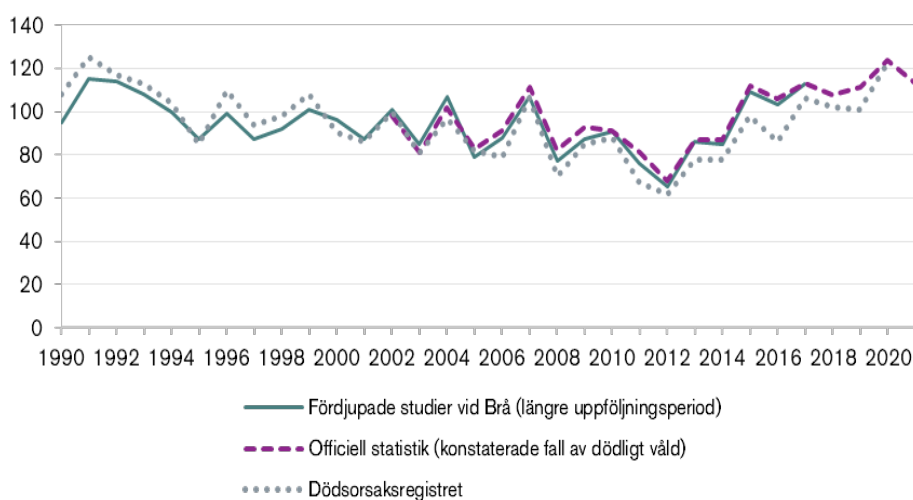
Tabell 9b. Procentuell andel av användande av skjutvapen fördelat på storstadsregionerna och övriga polisregioner, 2012–2021.

År	Med skjutvapen, Region Stockholm	Med skjutvapen, Region Väst	Med skjutvapen, Region Syd	Med skjutvapen, övriga regioner	Med skjutvapen, totalt
2012	18 %	12 %	53 %	18 %	100 %
2013	28 %	36 %	8 %	28 %	100 %
2014	36 %	18 %	14 %	32 %	100 %
2015	30 %	36 %	27 %	6 %	100 %
2016	33 %	17 %	37 %	13 %	100 %
2017	48 %	13 %	25 %	15 %	100 %
2018	26 %	21 %	30 %	23 %	100 %
2019	40 %	7 %	24 %	29 %	100 %
2020	48 %	8 %	13 %	31 %	100 %
2021	51 %	7 %	13 %	29 %	100 %

Det dödliga våldet i andra studier

Vid sidan av den officiella statistiken över konstaterade fall av dödligt våld har Brå genomfört fördjupade studier av det dödliga våldet sedan 1990-talet och fram till 2017. I det längre perspektivet visar studierna en nedåtgående trend av våld med dödlig utgång fram till 2012, då kurvan vänder uppåt. Statistik från Socialstyrelsens dödsorsaksregister visar en likartad trend (figur 3).

Figur 3. Konstaterade fall av dödligt våld med kort och lång uppföljningstid samt dödsorsaksstatistik, 1990–2021

Det dödliga våldet uppgick under 1990-talet till i genomsnitt 100 fall per år, en nivå som under 2000-talet minskade till 91 fall per år.⁸ Minskningen fortsatte några år in på 2010-talet, och därefter vände antalet uppåt. Under slutet av 2010-talet och inledningen av 2020-talet (2017–2021) har det genomsnittliga antalet legat på 114 fall per år.

Övriga resultat från granskningen 2021

I denna statistik har samtliga brottsanmälningar avseende mord och dråp, barnadråp och vållande till annans död (exklusive de fall som inträffar i trafiken eller på arbetsplatser) och terroristbrott⁹ som anmäldes 2021 granskats. Totalt har 592 brottsanmälningar granskats, varav 413 var anmälda brott som registrerats som fullbordat mord, dråp eller barnadråp.

Granskningen har resulterat i sammantaget 113 konstaterade fall av dödligt våld, motsvarande 27 procent av de anmälda brotten avseende fullbordade mord, dråp och barnadråp (413 anmälda brott¹⁰). De konstaterade fallen av dödligt våld 2021 inkluderar 4 fall av vållande till annans död genom misshandel. I tabell 10 redogörs för innehållet i de 592 granskade brottsanmälningarna.

Tabell 10. Innehållet i brottsanmälningar om fullbordade mord, dråp, barnadråp, vållande till annans död och terroristbrott, 2021.

Kategorier	Antal	Andel
Dödligt våld i Sverige	113	19 %
Oklart om dödligt våld föreligger	8	1 %
Brottsplats utomlands	15	3 %
Försök, förberedelse eller stämpling till mord/dråp	18	3 %
Dubbelregistreringar	22	4 %
Cold case	10	2 %
Övrig händelse, ej dödligt våld	406	69 %
Totalt	592	100 %

Utöver de 113 fall som avsåg konstaterade fall av dödligt våld 2021, var det vid tidpunkten för sammanställningen av statistiken i 8 fall oklart om det rörde sig om dödligt våld eller inte.

⁸ Åren 1990–1994 var det genomsnittliga antalet 107 fall per år, och 1995–1999 var det 94 fall per år. Uppgifterna är hämtade från underlaget till rapporten Dödligt våld i Sverige 1990–2017 (2020:6).

⁹ Anmälningar rörande terroristbrott har granskats då lagstiftningen inkluderar mord, se lag (2003:148) om straff för terroristbrott.

¹⁰ Anmälningar om vållande till annans död kan inkludera händelser där vållande till annans död har skett till följd av misshandel. Oftast registreras den typen av händelse som ett mord eller dråp men det kan föreligga omständigheter som gör att så inte är fallet. Det rör sig om 1–5 ärenden per år.

Av de anmälda brotten 2021 avsåg 18 fall försök, förberedelse eller stämpling till mord eller dråp som felaktigt registrerats som fullbordade brott.

I 10 fall handlade det om så kallade cold cases, det vill säga gamla mord- eller dråpärenden som av tekniska skäl behövs nyregistreras i polisens ärendesystem under 2021.¹¹ Dessa ingår inte i årets statistik över konstaterade fall av dödligt våld.

I 15 fall var brottsplatsen utomlands (vilka inte granskats närmare) och i 22 fall rörde det sig om dubbelregistreringar.

I kategorin Övrig händelse, ej dödligt våld (406 brott) finns fall som avsåg andra typer av händelser, till exempel naturlig död, olyckor eller självmord. Även anmälda brott om vållande till annans död (ej genom misshandel) och anmälda terroristbrott (utan dödsfall) ingår här. Dessutom ingår 4 fall av nödvärn, vilka inte räknas med i statistiken över konstaterade fall av dödligt våld.

Källor till granskningen av brottsanmälningarna

För att kunna bedöma om en anmäld händelse utgör ett fall av dödligt våld använder Brå flera olika källor. I tabell 11 redovisas vilken huvudsaklig informationskälla som resultatet från granskningen baserats på. För mer information om metod och genomförande, se kapitlet Beskrivning av statistiken.

Tabell 11. Huvudsaklig informationskälla vid bedömning av om det rört sig om dödligt våld eller inte, 2021.

	Totalt	Konstaterade fall av dödligt våld	Oklart om dödligt våld föreligger	Anmält brott som begåtts utomlands	Övrig händelse, ej dödligt våld
Brottsanmälan	42	0	0	3	39
Slutredovisningsuppgift	162	0	0	9	153
Polis och/eller åklagare	335	67	8	3	257
Dom (tingsrätt eller hovrätt)	53	46	0	0	7
Totalt	592	113	8	15	456

Nedan görs en utförligare beskrivning av de olika informationskällor som förekommer i tabell 11.

¹¹ Preskriptionen för mord och dråp avskaffades 2010, och inom polisen fattades ett beslut 2012 om att ouppklarade ärenden om dödligt våld bör hållas öppna. Den 1 januari 2015 omvandlades polisens organisation till en enda polismyndighet i Sverige, och de tidigare länspolismyndigheterna upphörde. För att dessa ärenden skulle kunna överföras till den nya Polismyndigheten, krävdes att de tekniskt sett nyanmäldes i polisens nationella ärendehanteringssystem, vilket innebar att de därmed inkom till Brå på nytt. Inicialt gällde detta för ärenden som anmäldes 1985–1995, men vartefter har årsintervallet utökats.

Brottsanmälan

Exempel på ärenden som endast bedömdes utifrån informationen på brottsanmälan är felregistreringar gällande försök, förberedelse eller stämpling till mord eller dråp, ärenden där brottsplatsen är utomlands och s.k. cold cases.

Av de totalt 592 anmälda brott som granskades 2021 baserades bedömningen enbart på information i brottsanmälan i 42 fall (7 % av samtliga fall), vilket var en lägre andel jämfört med 2020 (15 %).

Slutredovisningsuppgift

Slutredovisningsuppgiften innehåller information om vilket beslut som har fattats för brottet, till exempel att förundersökningen läggs ner eller att förundersökningen redovisas till åklagare. I många fall ger beslutet i slutredovisningen tillräcklig information för att man ska kunna avgöra om ärendet avser dödligt våld eller inte. Det gäller exempelvis vid nedläggningsbesluten ”gärningen är inte brottslig” och ”ej anledning att anta att brott som faller under allmänt åtal har begåtts”, eller när ärendet har redovisats till åklagare för beslut i åtalsfrågan.

År 2021 var slutredovisningsuppgiften huvudsaklig källa till bedömningen i 162 fall (27 % av fallen), vilket var lägre jämfört med 2020 då andelen var 40 procent.

Kontakt med polis eller åklagare

Polis eller åklagare har kontaktats för att inhämta information till bedömningen i två olika typer av fall:

- pågående ärenden där informationen i brottsanmälan inte räcker till för att avgöra om det rör sig om dödligt våld, och/eller för att hämta in kompletterande uppgifter om exempelvis relation mellan offer och misstänkt gärningsperson
- avslutade ärenden där vare sig informationen i brottsanmälan eller slutredovisningsuppgiften räcker för att bedöma dödsorsak och/eller relation mellan offer och misstänkt gärningsperson.

I 335 fall (57 %) har kodningen gjorts efter kontakt med polis eller åklagare, vilket var en högre andel jämfört med 2020 (35 %). Av dessa 335 fall avsåg 262 fall där det inte rört sig om dödligt våld, 67 avsåg konstaterade fall av dödligt våld, och för resterande 8 fall gick det vid tidpunkten för granskningen inte att bedöma om dödligt våld förelegat eller ej. I de fall där det funnits ett utvidgat rättsmedicinskt utlåtande från Rättsmedicinalverket (RMV) har det använts som stöd i bedömningen, utöver de uppgifter som polis eller åklagare lämnat om fallet.

Dom

År 2021 kodades 46 fall som konstaterat dödligt våld, baserat på en tingsrätts- eller hovrättsdom om att en eller flera gärningspersoner dömts för mord, dråp eller vållande till annans död i kombination med misshandel. Motsvarande antal för 2020 var 50 fall.

I de fall en tingsrättsdom blivit överklagad till en hovrätt men inte avgjorts, bedöms ärendet som dödligt våld eller som ”oklart om dödligt våld föreligger” beroende på informationen i tingsrättsdomen. Den bedömningen görs exempelvis i de fall där dödsätt eller dödsorsak inte kunnat fastställas, och utredningen därför inte lett till en fällande dom.

Beskrivning av statistiken

Detta kapitel beskriver innehållet i och uppbyggnaden av statistiken över konstaterade fall av dödligt våld. Varje fall motsvarar en unik individ som fallit offer för dödligt våld. Ett ärende (en brottsanmälan) kan dock omfatta flera dödsfall, och då räknas varje fall separat.

Statistikens ändamål

Syftet med den officiella statistiken över konstaterade fall av dödligt våld är att redovisa en tillförlitlig uppgift om nivån på och utvecklingen av det dödliga våldet i Sverige. Statistiken har tagits fram sedan 2002 med anledning av att det antal händelser (fullbordade mord, dråp och barndråp) som redovisas i statistiken över anmälda brott ger en kraftigt överskattad bild av det faktiska antalet fall av dödligt våld. Det beror på att statistiken över anmälda brott omfattar samtliga anmälda händelser med dödlig utgång där det funnits anledning att utreda om dödligt våld kan ha varit dödsorsaken. Många av dessa händelser visar sig efter utredning handla om något annat än dödligt våld, till exempel självmord, olycka eller naturlig död. Det händer även att flera brottsanmälningar upprättas för ett och samma fall av misstänkt dödligt våld, vilket innebär att statistiken över anmälda brott kan innehålla dubletter. Vidare förekommer det att försök, förberedelse eller stämpling till mord eller dråp felaktigt registreras som fullbordade mord eller dråp. I anmälningsstatistiken ingår även anmält dödligt våld som begåtts utomlands, men som anmälts i Sverige.

Skillnaden mellan antalet anmälda brott och konstaterade fall av dödligt våld har ökat över tid.¹² Det kan bland annat förklaras av att de manuella kontrollerna av brottsanmälningarna kommit att bli färre sedan polisen införde ett digitalt ärendehanteringssystem för registrering av brottsanmälningar i början av 1990-talet.

Statistiken utgår från anmälningsstatistiken, och är därmed avgränsad till de variabler som redovisas i statistiken över anmälda brott (kön, region och med eller utan skjutvapen). Som komplement mäts även variablerna ålder och relation mellan offer och förövare, men endast i statistiken över konstaterade fall av dödligt våld.

---

¹² Sedan granskningarna startade 2002 har andelen konstaterade fall av dödligt våld minskat från hälften till omkring en fjärdedel av samtliga anmälda brott rörande dödligt våld.

Statistiken över konstaterade fall av dödligt våld är deskriptiv och ger inga fördjupade förklaringar till förändringar i nivå och struktur över tid. Den används för allmän information och som underlag för utredning och forskning om det dödliga våldet. Statistiken rapporteras även till bland annat EU (Eurostat) och FN (inom ramen för United Nations Survey of Crime Trends and Operations of Criminal Justice Systems, UN-CTS).

Statistikens innehåll

Sedan 2002 tar Brå årligen fram separat statistik över konstaterade fall av dödligt våld, som bygger på granskning av samtliga brottsanmälningar avseende fullbordade mord, dråp, barnadråp, vållande till annans död (exklusive de fall som inträffar i trafiken eller på arbetsplatser) och terroristbrott. Avsikten med statistiken är som nämnts ovan att kunna presentera tillförlitliga uppgifter om det årliga antalet anmälda fall av dödligt våld. De anmälda brotten om vållande till annans död undersöks för att kontrollera om det bland dem finns brott som borde ha rubricerats som misshandel med dödlig utgång.

Närstående i parrelation

Statistiken över konstaterade fall av dödligt våld redovisas efter huruvida offer och förövare var närstående i en parrelation vid tidpunkten för brottet eller tidigare hade haft en sådan parrelation. Med parrelation avses heterosexuella och samkönade relationer mellan personer (med eller utan gemensamma barn) som är eller har varit gifta, sammanboende eller särboende alternativt är eller har varit i uttalade relationer som flickvänner eller pojkvänner. Kortvarig dejting eller sporadiska sexuella relationer ingår inte i definitionen.

Polisregional fördelning

Statistiken över konstaterade fall av dödligt våld redovisas för hela landet och per polisregion. Redovisningen efter polisregion är baserad på Polismyndighetens geografiska indelning, som infördes den 1 januari 2015 i samband med polisens nya organisation. Omorganisationen innebar att de tidigare 21 länspolismyndigheterna slogs ihop till en myndighet, indelad i sju polisregioner. Åklagarmyndigheten anpassade samtidigt sin organisation till motsvarande områden. Från och med 2015 redovisas statistiken efter de sju polisregionerna i stället för efter län.

I figur 4 och tabell 12 nedan redovisas de nuvarande polisregionerna, de län som ingår i respektive polisregion och folkmängden i polisregionerna.

Figur 4. Polisens regionindelning från och med 2015

Tabell 12. Länens indelning i polisregioner och befolkningsmängd i respektive polisregion 2021.

Region	Län	Befolkningsmängd 2021
Region Nord	Jämtland, Norrbotten, Västerbotten och Västernorrland	900 503
Region Mitt	Gävleborg, Uppsala och Västmanland	961 760
Region Stockholm	Stockholm och Gotland	2 476 140
Region Öst	Jönköping, Södermanland och Östergötland	1 138 569
Region Väst	Västra Götaland och Halland	2 085 102
Region Syd	Skåne, Blekinge, Kalmar och Kronoberg	2 011 877
Region Bergslagen	Dalarna, Värmland och Örebro	878 375

Insamling och bearbetning

Grundmaterial och datainsamling

Statistiken över konstaterade fall av dödligt våld baseras på de uppgifter om anmälda brott som polis och åklagare registrerar i sina ärendehanteringssystem. Granskningen omfattar samtliga anmälda brott med brottsrubriceringarna mord, dråp (brottskoderna 0310–0313), barnadråp (brottskod 0309), vållande till annans död (brottskod 0392) och terroristbrott (brottskod 7002). För bedömningen av de anmälda brotten samlas kompletterande uppgifter in (se avsnittet Datainsamling nedan).

Klassificering av brott

I samband med att ett brott registreras hos polisen, klassificeras det i enlighet med regler som utfärdas av Brå i samråd med Polismyndigheten, Säkerhetspolisen, Åklagarmyndigheten, Ekobrottsmyndigheten och Tullverket. Regler för klassificeringen finns i publikationen Klassificering av brott, som finns på Brås webbplats, bra.se. Klassificeringen, som bygger på brottskoder, utgår från gällande lagstiftning och inkluderar ofta kompletterande uppgifter om omständigheter kring ett brott, till exempel kön och ålder på offer, brottsplats och gärningspersonens tillvägagångssätt. Försök, förberedelse och stämpling¹³ till brott redovisas i allmänhet som fullbordade brott. Försöksbrotten redovisas separat för mord och dråp.

Datainsamling

När ett brott kommer till polisens kännedom upprättas en brottsanmälan som läggs in i deras ärendehanteringssystem. Uppgifterna levereras sedan till Brå. Detsamma gäller uppgifter från Åklagarmyndighetens och andra brottsutredande myndigheters ärendehanteringssystem. Hos Brå granskas och bearbetas uppgifterna innan de sammanställs till statistik.

För att sammanställa statistiken över konstaterade fall av dödligt våld, inhämtar Brå kopior på samtliga brottsanmälningar och slutredovisningsuppgifter¹⁴ avseende dödligt våld och vållande till annans död som anmälts till polisen under ett kalenderår. Datainsamlingen baseras på uppgifter om brottsanmält dödligt våld i Brås register för anmälda brott och görs i tre omgångar. Första vardagen i maj i det innevarande kalenderåret görs en första datainsamling, baserad på brottsanmälningar för perioden januari–april, genom att handlingar begärs ut från polisen.

---

¹³ Med stämpling (enligt BrB 23 kap. 2 § 2 st.) menas antingen att en person i samråd med någon annan planerar att utföra brottet, eller att en person själv erbjuder sig eller övertalar någon annan att utföra brottet.

¹⁴ Med slutredovisningsuppgift avses ett beslut som avslutar förundersökningen.

Insamlingen upprepas sedan den första vardagen i september, avseende perioden maj–augusti. Slutligen görs en tredje insamling i början av januari följande kalenderår som avser den föregående perioden september–december. När brottsanmälningar och slutredovisningsuppgifter kommer till Brå granskas dessa, och vid behov inhämtas ytterligare information från polis, åklagare eller domstol. För varje fall görs en bedömning av om dödligt våld föreligger eller inte (se följande avsnitt).

Källor till granskningen av brottsanmälningarna

Bedömningen av om det föreligger dödligt våld eller inte bygger i huvudsak på information från brottsanmälningar och slutredovisningsuppgifter, men även andra informationskällor används. Det handlar om information som hämtas in genom kontakter med polis eller åklagare, domar som hämtas in för att få kompletterande information eller domstolsuppgifter i Brås statistikdatabas.

Kodningskategorier

Dödligt våld

Kategorin dödligt våld innehåller anmälda dödsfall där det i granskningen har kunnat fastslås att dödligt våld med stor sannolikhet är dödsorsaken. Informationen har verifierats på olika sätt beroende på hur långt ärendet har kommit i brottmålsprocessen.

Om ärendet fortfarande är under pågående utredning verifieras det med muntlig eller skriftlig information från den polis eller åklagare som handlägger ärendet eller är förundersökningsledare. Om ärendet har lett till en dom verifieras informationen i första hand med domen och i andra hand med hjälp av uttag av domslutsuppgifter om lagakraftvunnen dom eller från överrätt i Brås databas för lagföringsstatistik.

Oklara fall

Kategorin oklara fall innehåller de fall där det saknats tillräcklig information för att göra en kvalitetssäker bedömning enligt ovan eller där polisen inte vet vad som har inträffat.

Brottsplats utomlands

Ärenden där brottsplatsen är utomlands ingår enligt definitionen inte i statistiken. Det innebär att dessa anmälningar inte kontrolleras närmare, och ärenden i denna kategori kan därför innehålla händelser som efter utredning visar sig vara något annat än dödligt våld.

Övriga händelser, ej dödligt våld

Denna kategori kan grovt delas in i fyra undergrupper:

- anmälda brott som avser försök, förberedelse eller stämpling till mord eller dråp men som felaktigt registrerats som fullbordade fall av dödligt våld.¹⁵
- dubbelregistreringar som beror på att flera brottsanmälningar upprättats för ett och samma fall av misstänkt dödligt våld, vilket innebär att anmälningsstatistiken innehåller dubletter.¹⁶
- fall där det är uppenbart att dödligt våld inte föreligger (detta gäller framför allt händelser som anmäls som vållande till annans död).
- dödsfall där brottsutredningarna visat att det inte har förekommit något dödligt våld, utan personen kan ha avlidit genom till exempel självmord, naturlig död, sjukdom, olycka eller alkohol- eller narkotikaförgiftning.

Uppföljningsperiod

Den officiella statistiken över konstaterade fall av dödligt våld som redovisas här är framtagen utifrån den information som fanns tillgänglig i Brås register över anmälda brott upp till två och en halv månad efter det granskade kalenderårets slut, det vill säga året därpå i mitten av mars. Omständigheter som framkommer senare, och som kan innebära att bedömningen av vissa ärenden förändras, kommer inte med i granskningen och därmed inte heller i statistiken. Ett exempel på en sådan situation kan vara att tingsrättens dom överklagas och ändras i högre instans.

Utöver denna genomgång av konstaterade fall av dödligt våld genomför Brå även fördjupade studier av det dödliga våldet inom ramen för olika projekt. I dessa studier är uppföljningsperioden längre, vilket innebär att de generellt sett bygger på mer tillförlitlig information. Den största skillnaden är att de fördjupade studierna i större utsträckning utgår från domstolarnas domar.

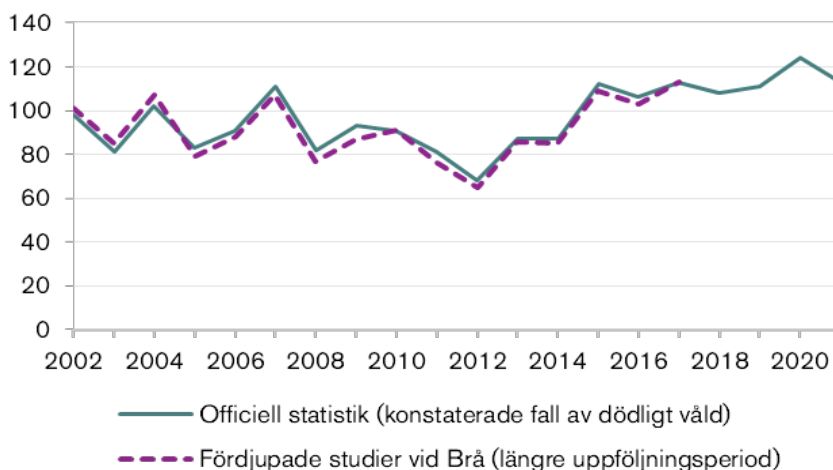
---

¹⁵ Det finns särskilda brottskoder för registrering av försök, förberedelse eller stämpling till mord eller dråp. För mer information, se bra.se/klassificeringavbrott.

¹⁶ Det förekommer att ett ärende ser dubbelregistrerat ut när samma ärendenummer återfinns mer än en gång, men det kan röra sig om två, eller fler, offer. Vart och ett av offren kodas då separat, som ett konstaterat fall av dödligt våld. För mer information om antalsräkning i kriminalstatistiken, se Riktlinjer för antalsräkning av brott (RIF0054), som bland annat finns att hämta på Brås webbplats: bra.se/klassificeringavbrott.

Vid en jämförelse av statistiken över konstaterade fall av dödligt våld 2002–2021, med fördjupade studier som är framtagna med längre uppföljningsperiod, visar det sig att de fördjupade studierna oftast innehåller något färre fall än den officiella statistiken. Skillnaderna är små, differensen varierar mellan 0 och 6 fall per år (figur 5).

Figur 5. Jämförelse av konstaterade fall av dödligt våld med studier med längre uppföljningsperiod än 3 månader.

Kvalitet

På en total nivå kan tillförlitligheten i den här statistiken anses vara god och väl återspegla det dödliga våldet i Sverige. I statistiken förekommer täckningsfel och partiellt bortfall i liten utsträckning. Urvalsfel och bortfall är inte relevanta för den här statistiken.

Täckningsbrister

Majoriteten av fallen av fullbordat dödligt våld i Sverige kommer till myndigheternas kännedom och risken för undertäckning i statistiken kan därför på goda grunder anses vara mycket liten. Rimligtvis finns ett mörkertal även avseende denna typ av brott, men det torde röra sig om enstaka fall. Det kan till exempel handla om en person utan anknytning till Sverige som fallit offer för dödligt våld här men som aldrig eftersökts och vars kropp inte påträffats, eller dödsfall som orsakats av uppsåtligt våld, utan att polis och rättsläkare upptäcker att så är fallet. Varje år finns det också ett antal oklara fall som kan utgöra dödligt våld och de kan potentiellt utgöra viss undertäckning.

De ärenden som kommer till polisens eller åklagares kännedom registreras och överförs elektroniskt varje dag till Brå och lagras i Brås

verksamhetsdatabas. Samtliga fall som registrerats under ett kalenderår följs, så långt det är möjligt, genom rättskedjan fram till två veckor innan statistiken publiceras året efter i slutet av mars. Den korta uppföljningsperioden innebär en viss risk för liten övertäckning i statistiken när det gäller öppna ärenden som bedömts som dödligt våld. I dessa fall skulle en längre uppföljningstid kunna ge mer information som ändrar bedömningen. I jämförelser med fördjupade studier som tillämpar längre uppföljningsperioder, och därmed ofta kan basera analysen på avgöranden i domstol, ligger nivån i den officiella statistiken på ytterligare 0–6 fall årligen (figur 5).

Partiellt bortfall

För de olika redovisningsvariablerna kan det i vissa fall förekomma partiellt bortfall.

I variabeln med användning av skjutvapen har det hittills inte förekommit något bortfall. I uppgiften om offrets kön förekommer det sällan bortfall; endast i 1 fall hittills (2012) har uppgift om offrets kön saknats. Offrets ålder är oftast känd, det vill säga om offret var minderårig (under 18 år) eller vuxen (18 år eller äldre). Uppgift om i vilken region brotten utreds finns alltid tillgänglig.

När det gäller information om offrets och förövarens relation kan det däremot förekomma ett visst bortfall. Informationen tas fram i två steg. I det första steget avgörs huruvida offer och förövare var bekanta eller obekanta med varandra. Om detta av olika anledningar inte är känt kodas relationen som okänd. Relationen kan exempelvis vara okänd i de fall förövaren inte är identifierad eller i de fall polis och åklagare helt enkelt inte känner till vilken typ av relation som offer och förövare haft, trots att förövaren är identifierad. I de fall där relationen mellan offer och gärningsperson är okänd för polis och åklagare är det sannolika att det inte handlar om närstående relationer genom par, familj eller släkt.

Jämförbarhet över tid

Tekniska förändringar

Under 1991–1995 infördes successivt en datoriserad rutin för registrering av anmälningar vid länspolismyndigheterna, Rationell anmälningsrutin (RAR). En effekt av det är att det i kategorin fullbordade mord, dråp och misshandel med dödlig utgång nu registreras fler fall som inte är brott (utan visar sig

vara till exempel naturlig död, olyckshändelse eller självmord), vilket leder till ett ökat totalt antal registreringar.

Polisregional fördelning

Den 1 januari 2015 bildades Polismyndigheten, som ersatte de tidigare 21 länspolismyndigheterna. Den nya Polismyndigheten är indelad i sju polisregioner.

Brå ansvarar för den officiella kriminalstatistiken och har till uppgift att förse rättsväsendets myndigheter, brottsförebyggande aktörer och övriga användare med statistik av god kvalitet som underlag för verksamhetsuppföljning, beslutsfattande, utredningsverksamhet och forskning.

Utifrån insamlade uppgifter från rättsväsendets administrativa system, sammanställer och presenterar Brås enhet för rättsstatistik årligen cirka 1 100 tabeller på månads-, kvartals- och årsbasis inom områdena brott, personer lagförda för brott, kriminalvård och återfall i brott. Uppgifterna redovisas på såväl nationell som regional och lokal nivå.

Tabellerna publiceras på Brås webbplats, www.bra.se/statistik, tillsammans med tolkningsanvisningar, kommentarer och analyser.

Brottsförebyggande rådet/National Council for Crime Prevention

Box 1386/Tegnérgatan 23, SE-111 93 STOCKHOLM

Tel +46 (0) 8 527 58 400, info@bra.se, www.bra.se

urn:nbn:se:bra-1027